అబ్బాయి చదువు

శ్రీ యం. సీతారామయ్య

"అయితే ఏమిట్రా నువ్వనేది? నేను ఏనాడూ హారి అంటానో, అఖండంగా దేశంకాని దేశంలో చదివించా లంటే నే నేం జమీందారునా నువ్వే ఆలోచించు? చిన్న దాన్ని ఓ అయ్య చేతులో పెట్టాలా? అన్నీ ఆలోచించుకు ఇక్కడే బి. యే లో చేరరా సత్యం. ఏదో మా కళ్ళ ఎదట పడుంటావు" అన్నాడు రామయ్య.

"మీరు చెప్పింది కాదనటం లేదు నాన్నా. ఆమాత్రం ఆలోచించ లేదనా నేను మాత్రం? ఈనాటి చదువులు సంపాద్యం కోసమేనని మీకు తెలుసుగా? బి. యే. చదివి ఏమి సిద్ధేది? మూడేళ్లూ చదివితే కనీసం రెండొందలన్నా చేతిలో పడ్తాయి కదా? ఇంతకంటే నేనుమాత్రం ఏమ నేది?" అన్నాడు సత్యం జాలిముఖంతో.

"ఆ, మహా సంపాయించేస్తావు చదివి. మెట్రిక్యులేషన్ చదివి సంపాయిస్తున్నారు. అదృష్ట ముండాలే గాని..."

అలా అనకండి నాన్నా. ఎవరో నూటికి కోటికి అంత అదృష్టవంతులు. నా జీవిత మంతా ఈ చదువుమీద ఆధారపడిఉంటుం దని మీకు మాత్రం తెలియదూ? ఎవరు శాశ్వతం చెప్పండి. ఒక్క ఎకరా అమ్మితే చాలు గదా? ఒక్కగాని ఒక్క కొడు కును. ఎనిమి దెకరాల్లో నాకోసం ఒక్క ఎకరా..." సత్యం ఎంత దీనంగా అడిగా డంటే సుందరమ్మ ఏడ్చింది సరికదా, రామయ్య కళ్ళలోగూడా నీళ్లు తిరిగాయి.

"సరే కానీ, మాద్దాం, లే భోజనానికి వెడదాం" అంటూ లోపలి కెళ్లిపోయాడు.

*   *   *

"ఇంతకీ అబ్బాయి చదువుతాననటం డాక్టరీ చదువా, ఇంజనీరుచదువాండీ" అనడిగింది సుందరమ్మ భర్తకు తమల పాకులు చీల్చి ఇస్తూ.

"ఆ, ఎత్తుబారం చదువు. వాటిలో పిడికి సీ టెవరిస్తారు. ఏదో బి. కాం. అంటు న్నాడు. బేంకీలో ఉద్యోగం దొరుకు తుందట, ఎందో మరో పాతికో జీతంతో" అన్నాడు రామయ్యవిసుగ్గా.

"బాంకీలోనా? నూరేమి ఖర్మమండీ? నూరి మొగుడు యఫ్. ఏ. తప్పాడుట. ఐదొందల జీతం ఇస్తుంటేను" అంది సుందరమ్మ.

"కాలం మారిందే, ఆనాడు ఫుఫ్ - ఏ ఈనాటి యమ్. ఏ కంటేకష్టంగాఉంటేది. ఇప్పుడు వీడి చదువు మూడేండ్లుట. ఎక్కడ తెచ్చేది, కనీసం మూడన్నది మూడున్నర వేలన్నా అవుతుందికదా?"

"ఆచిన్న దాని పెండ్లికని ఐదు వేలు దాచారుగా? పోనీ ప్రస్తుతం అందు లోంచి ఓ రెండువేలు తీయరాదూ?"

"అనొకటి దొరికింది నీకు మాట్లాడ్తే. దాన్నేం దీపపు సెమ్మెలాగు పంపు తావా అత్తారింటికి? చాల్తుందో చాలదో అని నేనఘోరిస్తుంటే నీదో సొద."

"సరే వాడన్నట్లు కలకాలంచది వించరు గదా. ఎలాగో అప్పులన్నీ తీర్చారు. పోనీ ఆనల్లమానుచేనులో ఓ ఎకరాఅమ్మ రాదూ..."

"నీకూ ఆ బుద్ధే పుట్టింది? సరే కానీ చూతాం..."

*   *   *   *

ఒకమాటు 'ఊ' అన్న తర్వాత ఇంత వరకూ బ్రహ్మరుద్రాదు లొచ్చినా మాట తప్పి ఎరుగడు రామయ్య. దేశంకాని దేశం (వాళ్ల మనసులో) పోతున్నాడని, సూది దగ్గరనుంచి, సున్నం వరకు సమస్తం కొన్నాడు. అడిగినదానికంటే రెండు జతె లెక్కువగానే కుట్టించాడు గుడ్డలు.

సుందరమ్మ మాత్రం ఊరుకుందా? పెట్టెడు పిండివంటలు, బుట్టెడు ఊరు గాయలు చేసి ఇచ్చింది. "ఫస్టుక్లాసులో పాసయి రానాయనా" అని ఒక కంటిలో దుఃఖబాష్పాలు మరోకంటిలో ఆనంద బాష్పాలతో దీవించి సాగనంపింది కొడుకుని. సత్యానికి కూడా, ఏదో బంధాల్లోనుంచి తెంచేసిన ట్లనిపించింది.

విశాఖపట్నంలో వెలలు మండిపోతు న్నాయని విన్నాడు రామయ్య. అసలు సత్యం అడిగిందల్లా, హోస్టలు డబ్బుపోను పదిరూపాయలు పైకర్చుకు. కాని రామయ్య మొదటినెల కదా అని అరవంద చేతిలో ఉంచాడు. సత్యానికి చాల ఆశ్చర్య మేసింది. ఇందులో అనమం, ఓ నలభై ఐనా చాలనుకున్నాడు.

*   *   *   *

కాలేజీలో అడుగు పెట్టగానే అదో విధమైన ఆనందం, ఊరు విడిచినందుకు ఆరాటం పట్టుకున్నాయి సత్యానికి. హాయిగా ఊరికి రెండుమైళ్లదూరాన కొండ మీద బ్రహ్మాండమైన కాలేజీ కట్టడాలూ, అడవి, మూడంతస్థుల హాస్టలు, మూడు ప్రక్కలా సముద్రం అంతా స్వర్గం లాగు కనిపించింది వాడికి. విద్యార్థు లిచ్చే మర్యాద అతనికెంతో ఆనందంగా ఉంది.

కాని పైకి పరారం లోపల లోరారం అన్నట్లు హాస్టలు భోజనం చేసేసరికి అతనికి నరకబాధ పడ్డట్లనిపించింది. ఇంట్లో పాతర పెట్టిన మొలగొలుకులు మరకు పంపి పువ్వు ల్లాగు ఒండి, కమ్మటి పాధకాలతో ఘుమ్మని నేతితో భోంచేసే ఒక వ్యక్తికి, మట్టిబెడ్డల అన్నంలో, రుచీపచీ లేని సాధ కాలతో డాల్డా నేతితో భోంచేసే దాని కన్న ఏం శిక్ష కావాలి? కాని రెండు మూడు రోజులలో అలవాటైంది. అందుకే అన్నారు పెద్దలు 'తినగ తినగ వేము తియ్యనుండు' అని. కాని ఎటొచ్చీ చదువు కోసు వచ్చిన తను భోజనానికి అంత ప్రాముఖ్యం ఇవ్వకూడ దనుకున్నాడు.

కాలేజీ తీసేవరకు అక్కడ లెక్చర ర్లంటే ఎంత భయంకరంగా ఉంటారో అనిపించింది సత్యానికి. కాని మొదటి రోజే తెలిసిపోయింది సత్యానికి, తన సిని యర్ల మాటలు నిజమేనని. నిజంగావారెంతో మంచివాళ్లుగా కనిపించారు వీడికి. వారూ ఒకనాటి విద్యార్థులేగా? అందరూ కూడా

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటీ చికిత్స, క్యాట లాగు ఉచితం. జి వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్డు) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాల పురం, తూ. గోదావరి.

"చదువు ఎలాగుంటుంది? ఏ ఏ ఘట్టాలు పరీక్షకోసం ప్రాముఖ్యం ఇవ్వాలి? జీవితాంతం వరకు ఉపయోగించాలంటే ఎలా చదవాలి?" ఇలాంటి అమూల్య సంగతులను గురించి అరటిపండొలిచి పెట్టినట్లు చెప్పారు. అన్నీ నచ్చాయి సత్యానికి. తను అలాగే చదవాలనుకున్నాడు. అందరు చెప్పిన పుస్తకాలన్నీ కొన్నాడు మొదటి సంవత్సరమే వంద రూపాయలకు. మొదట పెట్టింది ఇంతా నాలుగు సబ్జక్టులు. తను ముందడుగు వేశాడు చదువులో. తండ్రి తనను ఎంత బాధతో చదువుకు పంపింది, తను తల్లికి చేసిన వాగ్దానం మనసులో ఉంచుకుని మరీ చదివాడు. సత్యం చూపే శ్రద్ధచూసి ఫస్ట్‌క్లాసు వస్తుందని నమ్మారు లెక్చరర్లుకూడా! మొదట మూడు నెలలూ దీపంలా వెలిగాడు క్లాసులో. ఒక్క సినీమా ఐనా చూడలేదు. పెట్టే డబ్బు గూడా దండుగ లేదని మురిసిపోయారా ముసలిదంపతులు మార్కులు చూసి..

* * * *

"ఏరా సత్యం, మరీ చదలపురుగయి తినేస్తున్నావు పుస్తకాలను. సినీమాకు రా పోదాం" అంటూ వచ్చాడు గోపాలం, సత్యం రూములోకి.

"ఆ, ఏం సినీమాలురా, నా కిష్టం లేదు నీవు పోదూ..."

"ఓయబ్బ, ఇంతల్లోకే ఆ వొచ్చే కొను

రానందు లేవోయ్" నిజానికి ఈ మూడు నెలలనుంచీ ఒకేచోట ఉన్నా ఈ క్షణం వరకూ నోరువిప్పి మాటలాడలేదు గోపాలం వీడితో. ఇంతకుముందుకూడా ఇద్దరూ క్లాసు మేట్సే!

"ఎందుకురా? రెండు రూపాయలు మూడుగంటలు దండుగ చేసుకుని పోగొట్టుకోవాలీ కండ్లు? కొంచెం మిరపగింజ..."

"ఓరి, ఏం మనిషివిరా? రెండు రూపాయలకోసం చూస్తున్నావుటరా? నే పెట్తా రారా." తలకొట్టేసినట్లయింది సత్యానికి. అప్పటికి తనేం అంత లేనివాడు, గోపాలం కోటికిపడగ త్తినవాడా? గట్టిగా బుద్ధిచెప్పాలనుకున్నాడు. కాలేజివద్ద బండెక్కినప్పటినుంచి తిరిగి కాలేజి అవరణలో అడుపెట్టేవరకూ అయిన అయిదు రూపాయలూ అరణాలు సత్యానివే! బాగా బుద్ధి చెప్పాననుకున్నాడే కాని గోపాలం కోరింది కూడా ఇదేనని వాడికేం తెలుసు?

రూముకొచ్చిన తర్వాత ఆలోచనలో పడ్డాడు సత్యం. "ఒక్కరోజు వెధవసినీమాకోసం ఐదు రూపాయల అరణాలు ఖర్చా? తన తండ్రి జమీందారా? తను ధనవంతుడి ననిపించుకోవాలనేగా ఇంత కష్టపడింది? ఎందుకీ మీసాలమీద సంపెంగ నూనె! ఏమైనా సరే ఇక సినీమాలకే వెళ్ళకూడదని నిశ్చయించుకున్నాడు.

కాని సాఫీగా నడిచే బండి ఓ మాటు పట్టాతప్పిన తరవాత ఏమనుకుని ఏంలాభం? వారం జరిగిందో లేదో 'హామ్లెట్' వచ్చింది. సరదాగా వెడదామంటే వెడదామన్నారు.

ఈమాటు గోపాలం, ఇంకా నలుగురు క్లాసుమేట్సువచ్చారు సత్యాన్ని పిలిచేందుకు. ససేమిరా రానన్నాడు.

'ఎందుకు రావు?"

'నాకిష్టంలేదు. తలనొప్పిగా కూడా ఉంది'

'మళ్ళీ మళ్ళీ రాదురా సత్యం. చాలా గొప్ప చిత్రం' ఎంతో మంచిగా అన్నాడు గోపాలం.

"అబ్బబ్బ. చేతులో కాసు లేదురా? నన్నెందుకు బాధిస్తారు? ఉంది కాని వెళ్ళకూడదనే ఈ మాటన్నాడు గోపాలం.

"అంతగా లేకపోతే నే నిస్తాలేరా? ఎంత కావాలి? నీకు వీలైనప్పుడే ఇద్దూ కాని" గోపాలం భాగ్యవంతుడే కాని వెర్రివేషాలకు పోయేరకం మాత్రం కాదు. "మీ ఇంటికొస్తే ఏమిస్తారు, మా ఇంటికొస్తే ఏం తెస్తారు అనే రకమే!"

ఎంతో బాధపడ్డాడు సత్యం. తను ఆ రోజు ఐదు రూపాయలకు పైగా క్షవరం చేసుకుంటే ఈనాడు వాడు ముఖమాటం

లేకుండా చెప్పేశాడు. పోగూడదని చాల ప్రయత్నించాడు. కాని శని పడితే ఏ ఔం(ష్డే, నేను కలకాలం పట్టే రకం, అన్నట్లుగా గోపాలం మాట్లాడేసరికి షాక తప్పింది కాదు.

అప్పటినుంచీ, కొంచెం సినీమాలకు పోవటం అలవాటయింది సత్యానికి. అంతే కాదు ఓ సినీమానుంచి వచ్చిన తర్వాత నుళ్ళి సినీమా చూసేవరకు, చూచినదాని మీద చర్చలు అతి చురుకుగా సాగేవి.

*　　　*　　　*

"అయితే అమ్మాయ్ సుందరం, సత్తిగా డెప్పు డొస్తాడే ఆర్నెల్ల సెలవులకు?" సత్యాన్ని చూడాలని వచ్చిన సుబ్బమ్మ అడిగింది చెల్లెల్ని.

"రావాలే వారం రోజుల లోపలే"

"ఇంతకూ వాడేమిటే చదవటం"

"అదేదో ఆ నర్సుటనే - పాసుకాగానే అధమాఠ నూడొందల జీతమన్నా దొరుకు తుందన్నా డు నాయన" అందిసుందరమ్మ.

"నూడొందల జీతమే. నెలకే?"

"కాక సంవత్సరానికటే. వాడికేమే అక్కయ్యా. సుబ్బశాచారి చెప్ప నే చెప్పాడు చేయిచూసి భోగపురుషుడమ్మ నీకొడుకు కారులో తప్ప కదలడని..."

"అన్నట్టు కదిన గారొచ్చి వరోజే అబ్బాయి ఉత్తరంకూడా వొచ్చింది. బుధవారం నాలుగుగంటల బండిలో వస్తాట్ట" అంటూ వచ్చాడు రామయ్య.

"అలాగా, చేతిలో ఉందో లేదో ఓ పాతికేనా పంపండి ఛార్జీకి."

"నీకే వాడుకోడుకు. ఈ ఆరునెలకే ఓ పెద్ద మొత్తం పూర్తయింది. వెళ్ళే రోజేమో సంవత్సరానికి వెయ్యి ఎల్లెకాల అన్నాడు. పోనీ పాపం దూర దేశాన ఉన్నాడు గదా అని పంపుతోం టే సినిఫార్సులుకూడా ఎందుకూ అంట?"

"అయ్యో అలా అంటారేమండీ. సము ద్రంలో దిగి లోతెక్కువనుకుంటే ఏం లాభం?..."

"నీతకొలు చాలుగాని, వాడొచ్చేసరికి కొంచెం కోవా జిలేబి......"

"మీరు చెప్పాలటండీ. నాయన కే ఇష్టమో కాదు తెలియదూ..."

*　　　*　　　*

"ఏరా నాయనా ఇలా చిక్కిపోయావు మరీని. దబ్బనంలా పోయి నూ దిలా తేలావు?" అంది సుందరమ్మ కొడుకుతో.

"ఏముందమ్మా, ఒక్కపూట తిండి. అది ఎద్దులకువేసే నుగ్గిళ్ళలా ఉంటుంది."

"అంత దూరాన ఎందుకు చేరావురా నాయనా? పట్నంలో అన్నయ్య దగ్గర కేనా రావుండాను" అంది సుబ్బమ్మ.

"అన్నట్టు అమ్మను వెప్పుడొచ్చావ్? అన్నయ్య బాగున్నాడా?"

"అంతా బాగున్నారు. నిన్నో మాటు చూసిపోదామని మొన్న గురువారం వచ్చాను. సరే ఇక లే, ఎప్పుడు రెండు మెతుకులు కొరికావో, ఫలహారం చేద్దూగు. అమ్మాయి నే చేసిన పులుసటుకులు పట్రావే. వాడికి ఎంతో ఇష్టం."

"ఏమైనా పుస్తకాలు తెచ్చుకున్నా వుట్రా చదువుకుందుకు?" అన్నాడు రామయ్య కొడుకు శ్రద్ధ చూదామని.

"ఓ, ఎందుకు తెచ్చుకోను నాన్నా?" పుస్తకాలు పెట్టెడు తెచ్చాను కాని ఒక్క టేనా చుట్టలేకపోయాను సెలవల్లో."

సత్యం చాలా చిక్కిపోయాడని అంతా చాల బాధపడ్డారు. "ఎటూచ్చీ ఎనభై పంపు తూనే ఉన్నారుకదా-మరో పదో పాతికో చేసి అక్కయ్య నుంచరాదాండి విశాఖ పట్నంలో" అంది సుందరమ్మ.

నిజమే, డబ్బుపోయినా బిడ్డ సుఖంగా ఉంటాడని రామయ్యకూడా సరేఅన్నాడు. ఎంతో బాధతోనే పంపుతున్నా డాయన డబ్బు. ఇంకో పాతికంటే కష్టమేనని ఆయ నకు తెలుసు. సుందరమ్మకు మాత్రం తెలీకనా? భర్త డబ్బుకోసం బాధపడ్తున్నా డనే చింతకంటే, కొడుకు సుఖపడాలన్న కోరిక ఎక్కువేమో?

ఈ ఆలోచన వాడికి వచ్చలేదు. హోస్టలులో పెట్టే పాడుకూడు తినేందు కిష్ట పడ్డాడు కాని, చేతిలో పైసా మెదల కుండా మంచి భోజనంతో బ్రతికేందు కిష్టపడలేదు. సరే వాడి ఖర్మ అనుకుని ఊరుకున్నారు.

*　　　*　　　*

"నే చెప్తున్నా గదా సత్యం, ఏదో మొదటి సంవత్సరం పరీక్షలయిపోయాయి. రెండో సంవత్సరం హాయిగా రెస్టుతీసుకో. కడపటి సంవత్సరం కాలమంతా నీచేతి లోనే. బాగా అప్పుడు చదువు" అనుభవంతో తర్కకాసు తెచ్చుకోబోతూన్న సుబ్బారావు అనే కడపటి సంవత్సరపు

క్రాస్ వర్డ్ Crossword　　రు. 37,800　　పోటీ నెం. 20

అన్ని సరియైన 21 బహుమతులకు పంచిపెట్టబడును

అన్ని బహుమతులు గ్యారంటీ చేయబడినవి:-

అంతా సరిగానున్న ప్రతి అన్సరుకు	రు.	1800	లు
మొదటి రెండు వరసలు సరిగానున్న ప్రతి అన్సరుకు	రు.	200	లు
మొదటి ఒకవరస సరిగానున్న ప్రతి అన్సరుకు	రు.	30	లు
ఏ ఒక వరసైనా సరిగానున్న ప్రతి అన్సరుకు	రు.	20	లు
మొదటి రెండు అంకెలు సరిగానున్న ప్రతి అన్సరుకు	రు.	5	లు

ఇచ్చట చూపిన చదరంలో 14 నుండి 29 వరకు అంకెలు వాడినిలువుగా గాని, అడ్డముగాని, అయిమూలలుగాని ఎటు కూడినను మొత్తం 86 వచ్చునట్లు చేయవలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారే వాడవలెను.

ఆఖరు పోస్టింగు తేది 24-11-51. ఫలితము 5-12-51

ప్రవేశరుసుము: ఒక ఎంట్రీ రు. 1/-;

4 ఎంట్రీలు రు.3/-లు 8 ఎంట్రీల ప్రతిసెట్టు రు. 5/-లు

మొత్తం 82 కి

గతపోటీ ఫలితం

28	13	16	25
23	18	19	22
17	24	21	20
14	27	26	15

రూల్సు: పై రేటువంతున రుసుముతో సాదాకాగితం మీద ఎన్ని ఎంట్రీలైనను పంపవచ్చును. రుసుము మణి ఆర్డరుద్వారా గాని పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారాగాని, బ్యాంకుడ్రాఫ్టు ద్వారాగాని పంపవలెను. ఎంట్రీలు రిజిస్టరు కవరులో పంపితే మంచిది. ఢిల్లీలో ఒక సుప్రసిద్ధ బ్యాంకులో డిపాజిటు చేసిన సీల్డుసొల్యూషనుకు సమానంగావున్న సొల్యూషనే సరియైనదిగా యెంచబడును. సొల్యూషనులో ఇంగ్లీషు అంకెలు మాత్రమే వాడండి. పై బహుమతి మొత్తము రు. 37,800/లు మాకు చేరిన అంతా సరైన సొల్యూషనుల సంఖ్యను బట్టి మారును. ఫలితములకుగాను ఎంట్రీలతో స్వంత టిళ్ళ అడ్రసు వ్రాసి అంటించిన కవరు పంపవలెను. ఆర్గనైజరు తీర్పు న్యాయముగాను న్యాయబద్ధమైనదిగాను వుండును. మీ ఎంట్రీలు రుసుములు దిగువ అడ్రసుకు పంపండి.

Redfort Trading Co., (43) Regd. Post Box 1337, Katra Neel, DELHI.

విద్యార్థి ఇచ్చిన అమూల్యపు సలహా ఇది.

లెక్చరర్లు మాత్రం "రెండో సంవత్సరంలో మీ చదువును బట్టి ఉంటుంది మీరు పాసవటం. వచ్చే సంవత్సరం సముద్రం నడిమధ్యలో ఉన్నట్లనిపిస్తుంది. బాగా చదవండి" అని తల్లి బిడ్డకు చెప్పేనంత ప్రేమతో చెప్పారు.

కాని చెడుత్రోవలో బడ్డ బిడ్డకు తల్లి మాట లెప్పుడూ విషమే! సత్యాని కెందు వల్లనో కాని సుబ్బారావు సలహా నచ్చింది. ఏదో నానా కాలం చదువు పరీక్షలకోసం చదివాడు. ఈనాడు పాసు మార్కులు తెచ్చుకున్నవాడు రేపు బాగా చదివిన రోజు ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకోడూ?

"నాన్నా పోయిన సంవత్సరం కన్నా అన్నీ వెలలు పెరిగిపోయాయి. తెల్లవార్లూ చదువుతున్నాను. ఆరోగ్యం చాలా వరకు చెడుతోంది. డాక్టరు టానిక్‌లు రాసి ఇచ్చాడు. లెక్చరర్లు ఈ సంవత్సరం వందయాభైరూపాయలు పుస్తకాలు కొనాలన్నారు. కాని పుస్తకాల డబ్బు మాత్రం పంపండి. మీ కష్టాలు నాకు తెలుసు. మీ ఆరోగ్యం కాపాడుకోండి. అమ్మకు నా నమస్కారాలు" సత్యం.

చేరిన నెలలోపల ఈ జాబు రాశాడు సత్యం రామయ్యకు. రామయ్య రెండొందలు పంపి ఆరోగ్యం కాపాడుకో మని జాబు రాశాడు.

ఆరునెలల పరీక్షలలో వాడి మార్కులు చూసి లెక్చరర్లుఆశ్చర్యపోయారు. "బాగా చదవాలోయ్. ఆనర్సు కూడాను" అని మందలించారు.

ఈమాటు సెలవులలో మాత్రం 'చదువు కోసం' అని తండ్రి అన్నపుడల్లా చిరాకు వేసింది సత్యానికి. తనకు ఆ మాత్రం తెలియదూ? ఎండాకాలం సెలవులకు ఊరెళ్ళ లేదు చదువుసాకుతో. చాలా ముఖ్యమని తండ్రికి రాసి, కలకత్తా ప్రాంతాలు తిరిగి ఓ రెండొందలు ఖర్చుపెట్టుకు వచ్చాడు.

* * *

నిజానికి ఏది ముందు చదవాలో, ఏది వెనక చదవాలో అర్థం కాలేదు సత్యానికి. ఉంటే పది నెలల టైము, పది సబ్జక్ట్సు ఎప్పుడు చదవాలో ఎలా గుర్తుండటం? ఇది తెల్సుకు నేసరికి లెక్చరర్ల ముక్కలు గుర్తొచ్చాయి. కాని చేతులు కాలిన తర్వాత ఆకులు పుచ్చుకు ఏం లాభం? పోయిన సంవత్సరం మార్చిలో పెట్టిన పరీక్షలమార్కులు చూసేసరికి ప్రొఫెసర్ కూడా దిగ్భ్రమచెందిపోయాడు! కొండమీద ఉన్న మనిషి ఒక్కమాటు క్రిందపడ్డట్లనిపించింది. రామయ్య మాత్రం కడపటి సంవత్సరం కదా అని లోంభైగా పంపుతున్నాడు.

"ఏం సత్యం, మీ నాన్న చాలా భాగ్యవంతుడా? లేదు చదవక్కర లేదని పంపాడా? ఆనర్సుకోర్సులో చేరావన్న సంగతి మరచావా? వచ్చిన రోజు ఎలా చదివావో గుర్తుందా? క్లాసు తెచ్చుకోకపోతే లాభం లేదు సరే కదా, ఈనాడు నీ తరహా చూస్తే పాసవుతావు అనే ఆశకూడా కన్పట్టం లేదు. మీ నాన్నకు జాబు రాసేదా ఎందుకైనా మంచిది?" అన్నాడు ప్రొఫెసరు సత్యాన్ని పిలిచి.

తల తీసేసిన ట్లనిపించింది సత్యానికి. పాత సంగతులన్నీ గుర్తుకొచ్చాయి. ఆనాడు తను ఫస్టుక్లాసులో పాసవుతానంటే పంపాడు తన తండ్రి. అంతే కాదు అడిగిన దానికంటే ఎక్కువడబ్బే పంపుతున్నాడు. ఎందుకు? చదువుకు బాగుపడాలనేనా? తనకోసం అరవైఏండ్లొచ్చిన ఇంత కష్టపడి తండ్రి పంపుతోంటే తను మూడు అర్లుగా ఖర్చుపెట్టూ విలాస పురుషుడిలా తిరుగుతున్నాడు. తనకు సలహా ఇచ్చిన సుబ్బారావు 'రికమెండెడ్' డిగ్రీతో గేటు దాటాడు" ఇవన్నీ తెల్సుకుని ఏం లాభం?

చదువు మొదలెట్టాడు సత్యం. కాని దాహం వేసినపుడు బావి తవ్వుకున్నట్లని పించింది. ఏం చేయగలడు తనుమాత్రం? అహోరాత్రాలు కష్టపడి చదివాడు. చదివిందంతా రాశాడు.

* * *

ఇంటికి వెళ్ళేసరికి కొడుకు ఆకారం చూసి ఫస్టుక్లాసు వస్తుం దనుకున్నాడు రామయ్య. ఏదో భారం తగ్గిన ట్లనిపించింది. తనను పోషించకపోయినా వాడి కాసరం గట్టిగా గడుపుకోగల డనిపించింది.

రిజల్ట్సు రానే వచ్చాయి. సత్యం నెంబరు, ఫస్టుక్లాసులో లేదు, సెకండు క్లాసులో లేదు. థర్డ్ క్లాసులో ఉంది! అంతకంటే పైన ఉండదని తెలుసు వాడికి. సుందరమ్మ మార్కులు వేసినవాళ్ళను శాపనార్థాలు పెట్టింది. కాని వాళ్ల దయవల్లనే పాసయాడని ఆమె కేం తెలుసు? సత్యానికి తెలుసు! రామయ్య ఎంతో బాధపడ్డాడు. "మనిఆర్డరు ఖర్చులతో కూడా, నాలుగువేల ఆరొందల యాభైరూపాయ లయింది నాయనా ఈ పనికిమాలిన థర్డ్‌క్లాస్ డిగ్రీ కోసం" అన్నాడు.

(15-వ పేజీ చూడండి)

కాసినో టాల్కం పౌడరు

మనోహరమైన పరిమళము గలది.
నాగరికతకు, ముఖ లావణ్యమునకు,
చర్మ సౌందర్యమునకు ఉత్తమమైనది.

"నిజమే లెండి!...ఆ కత్తిపీట మీ కమ్మేసినట్లూ, అది మీ ఇంట్లోనే ఉందన్న విషయం తను ఋజువుచేయగలనని కూడా చెప్పింది!...మీ కెందు కంత శ్రమ! మీ ఇంట్లోవుంటే ఇయ్యండి. లేకపోతే ఊరుకోండి అని ఖచ్చితంగా చెప్పేసేను."

"మంచిపని చేసేరు!...ఇంత మహా వస్తువూ అరిగి పోతుందనే గాబోలు లేదని చెప్పేసింది. ఏం మహా భాగ్యం గనక!—కానీ ఇప్పుడు దానికి బలే పరాభవం జరిగింది లెండి!...వాళ్లాయిన దానిలాగా కాక చాలా మంచివారు. అదీకాక మీ ఆయన, మా ఆయన, వాళ్లాయన ఒకే ఆఫీసులో గుమాస్తాలుగా పనిచేస్తున్నారు కదండీ!...కురా పరిచయంమీద మీ ఆయనడగానే ఇచ్చేడాయన. ఇంతకీ ఆ మొగాళ్లకున్న పాటి బుద్ధి మనాడ వాళ్లకు లేదండి!...అందుకే మనాడవాళ్ల బ్రతుకు లీలా కాలుతున్నాయి!...చాలా చిన్న విషయాలను పెద్ద విషయాలు చేస్తూ ఒకరిమీ దొకరు పోటీలు చెప్పుకుంటూ ఉండడం మనాడవాళ్లలో ఉన్న ఓ పెద్ద జబ్బు!!...అందులోకీ బొత్తిగా ఆ కామాక్షమ్మ ఉంటే..."

"ఇష్!...ఆగండి రమణమ్మగారూ!...అదుగో కామాక్షమ్మగారు వస్తున్నారు." అంది శీతమ్మ.

కామాక్షమ్మ కూడా లోపలకు వచ్చి కూర్చొంది. పాపం ఆమె ఇంకా గోడవార నున్న కత్తిపీటవేపు చూడలేదు. తరిగి ఉన్న మామిడి కాయలను మాత్రం చూచింది.

"ఆఖరికది ఎలా తరిగించేసేరు?" అనడిగింది.

"బలే!...తెలీనట్లు మాట్లాడుతున్నారే! కత్తిపీట మీ ఇంటినుంచే తెచ్చినట్లు చెప్తున్నారే శీతమ్మగారు!" అంది రమణమ్మ.

"మా ఇంటినుంచా!...ఏదీ?" అని ఇటూ అటూ చూచింది కామాక్షమ్మ.

"మా ఆయన తీసుకొచ్చేరు!...నిన్న సాయంత్రం మీ ఆయన నడగగా పాపం, అప్పుడు అట కెక్కి తీసి ఇచ్చేరట!...అప్పుడు మీరు వంటింటిలో వంట చేసుకుంటున్నారుట!..."

కత్తిపీట వేపు చూస్తూ నిర్ఘాంతపోయింది కామాక్షమ్మ!—తన పరువు అమాంతంగా రమణమ్మ ముందు నట్టేటిలో కలిపేసినందుకు వాళ్లాయన పిలక పట్టుకొని ఝాడించేద్దామన్నంత కోపం వచ్చింది. కామాక్షమ్మకు—బొంగురు పోయిన గొంతుకతో—"అయితే మా నాన్నగారు వారి సామానులు పట్టుకెళ్లి పోయినప్పుడు ఇది మరచిపోయేరు గాబోలు అటకమీద!...నే నింతవరకూ పట్టుకెళ్లిపోయేరనే అనుకుంటున్నాను." అని ఎలాగో సమర్థించబోయింది కామాక్షమ్మ.

కామాక్షమ్మ పడుతున్న బాధ చూచేసరికి బాగా నవ్వు వచ్చింది శీతమ్మకు. మళ్లీ అంది—"ఏదో మీ ఇరువురి ధర్మమా అంటూ రెండు కత్తిపీట లుండబట్టి, మా ఆయనా నేనూ కలసి చాలా త్వరగా కోసేసేము!.. ఇక మీ కత్తిపీటలు మళ్లీ అటకమీద పెట్టేసు కోవాలనుంటే, తీసుకుపొండి!" అంది శీతమ్మ కొంచెం కొంచెంగా నవ్వుతూ.

"ఇది కాక ఇంకో టెక్కడదీ?" అని ఆశ్చర్యంతో అడిగింది రమణమ్మ.

"మీ ఆయన్ని కూడా అడిగేరు మావారు!...ఏదో మంచివారు కాబట్టి ఇచ్చేరు మూలనున్నది బైటకు తీసి!...అదుగో ఆ చాపవారునున్నది మీ కత్తిపీట" అని అంది శీతమ్మ అటువేపు చూపించి నవ్వుతూ!.

రమణమ్మ ముఖం కూడా తెల్లబోయింది. ఇద్దరూ ఉడుకుపోత్తనంగా లేచి, గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగేరు. వారి వారి భర్తల అంతు కనుక్కొ నేందుకు!!!— ★

అబ్బాయి చదువు

(12-వ పేజీ తరువాయి)

"చేరమన్న రోజే బి. యే లో చేరలేదు నన్ను క్షమించండి నాన్నా" అన్నాడు సత్యం.

క్షమించేందుకు ఏముంది? వారి కాళ్లూ వీరి కాళ్ళూ పట్టుకు, నూరు రూపాయల గుమాస్తా ఉద్యోగ మిప్పించాడు రామయ్య!

సత్యం కొన్ని రోజులు బాధ పడ్డాడు, కాని అలవాటయింది ఆ ఉద్యోగమే!

కాని ఇంతడబ్బు పోసికూడా, కొడుకును నూరురూపాయల గుమాస్తాగా చేశానే అన్న రామయ్య దిగులు, "ఏనాటికైనా మా నాయన ఆఫీసర్ అయి అయిదొందలన్నా సంపాయించడా అన్న" సుందరమ్మ ఆశమాత్రం తీరనివి. ★

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిర్వీర్యత, నిస్సత్తువ శుక్ల నష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 రు॥ డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 10 అ.
బి. సి. ఏ. & కంపెని. "ఆయుర్వేదసమాజం"
పెరిదేపి- నెల్లూరు జిల్లా.

గనోక్వీల్
అన్నిసెగలకు గంటలలోగుణము
ఈశ్వర ఫార్మశీ, రాజమండ్రి.

ఉమా బొత్తాములు

బంగారు రేకు కలియక లోహముపైన కవరింగుచేసి తయారుచేయబడినది. జీవితకాల పర్యంతము తృప్తినిచ్చును.

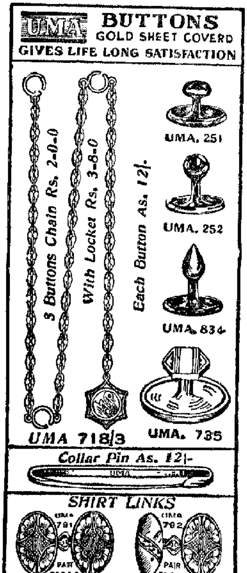

కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

ఉమాగోల్డు కవరింగ్ వర్క్సు,
ఉమామహల్ : మచిలీపట్టణము.

ఉమాగోల్డు కవరింగువర్క్సు పోస్టాఫీసు
టెలి : "ఉమా" మచిలీపట్టణము
Tele. 'U M A' Masulipatam.